

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Anden Behandling af Forslag til Lov om Rettens Pleje.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 26, Udvalgets Betænkning findes i Tillæg B. Sp. 5 ff).

Uden for Betænkningen var der intet Ændringsforslag stillet.

Formanden: Denne Sags Behandling vil efter Aftale med Udvalgets Formand og Ordførere blive delt i 5 Afsnit, nemlig:

I.

Første Bogs første Afsnit, §§ 1—45 med Ændringsforslagene Nr. 1—31, dog med Udeladelse af Ændringsforslagene Nr. 7, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 23, 24 og 26, hvilke Ændringsforslag alle høre sammen med Ændringsforslag under Nr. 143 og derfor tages senere sammen med dette — endvidere første Bogs femte og sjette Afsnit §§ 93—120 med Ændringsforslagene Nr. 58—68 med Udeladelse af Ændringsforslagene Nr. 59 og 68, der høre sammen med Ændringsforslaget Nr. 143, og endelig af anden Bog §§ 446—53 med Ændringsforslaget under Nr. 142 samt af tredje Bog § 986 med Ændringsforslaget under Nr. 309.

II.

Første Bogs andet, tredje og fjerde Afsnit, §§ 46—92 med Ændringsforslagene under Nr. 32—57 med Undtagelse af Nr. 52 og 53, der høre sammen med Nr. 143.

III.

Af anden Bog §§ 121—453 med Ændringsforslagene under Nr. 69—141, samt §§ 663—668 med Ændringsforslagene under Nr. 234—35.

IV.

Anden Bogs fjerde Afsnit, §§ 454—662 med Ændringsforslag Nr. 143 og de sammen dermed hørende Ændringsforslag under Nr. 7, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 23, 24, 26, 52, 53, 59, 68, 72, 74, 76, 89, 144—233, 235, 246 og 265.

V.

Tredie og fjerde Bog, §§ 669—985, §§ 987—1081 med Ændringsforslagene under Nr. 236—308 samt Ændringsforslagene under Nr. 310—18.

Jeg sætter altsaa det første Afsnit under Forhandling.

Ordføreren (Nellemann): Det første Ændringsforslag, som der er Grund til at omtale, er Nr. 2, der er stillet til Lovforslagets § 2. Det gaar ud paa, at 3die, 4de og 5te Stykke skulle udgaa, 4de Stykke dog kun, fordi der gives det en anden Plads. 3die Stykke aabner for Sø- og Handelssagers Vedkommende og 5te Stykke for andre Sagers Vedkommende en Adgang for Højesteret til efter Omstændighederne at tilkalde sagkyndige, det vil sige sø- og handelskyndige i Sø- og Handelssager eller andre sagkyndige i andre Sager, hvilke skulle indtræde som Dommere i Retten i den enkelte Sag. Det har Udvalget forment, at der ikke var nogen Anledning til at gaa ind paa. Naar en Sag kommer op til Højesteret, vil den i Reglen være saaledes oplyst og saa ved Erklæringer og Skøn osv. fra sagkyndiges Side, at der neppe vil være Trang til en Tilkaldelse af Folk, der ikke ellers ere Medlemmer af Retten. For Sø- og Handelssagernes Vedkommende er det jo ogsaa bekendt, at man i andre Lande nok har sø- og handelskyndige i første Instans, men i de højere Instanser kun retslærde Dommere, og i Verdens største handelsdrivende Lande, nemlig England og Nordamerika, kender man overhovedet ikke sø- og handelskyndige Medlemmer. Vi tro derfor ikke, der er nogen Anledning til at optage de omtalte Bestemmelser i § 2. Der har, saa vidt vides, heller aldrig fra Højesterets Side været ytret Ønske om noget saadant. Skulde man føle Trang til at skaffe sig sagkyndig Bistand paa Sagens sidste Stadium, maatte det formentlig rettest ske derved, at Højesteret fik en Ret til ex officio at udmelde Skøns mænd. Disse vilde vel ikke komme til at være Medlemmer af Retten for den enkelte Sags Vedkommende, men deres Erklæringer kunde indhentes, og Retten kunde tillægge dem saa stor Betydning, som den ansaa for rigtigt.

Det næste Ændringsforslag er Forslaget under Nr. 3, der drejer sig om det bekendte Spørgsmaal, om vestre Landsret skal have sit Sæde i Viborg eller i Aarhus. Udvalgets Flertal, der, som det vil ses, bestaar af Medlemmer af alle Partier, har ment, at man rettest burde vælge Aarhus, saaledes som foreslaaet af Kommissionen. Foruden de almindelige Grunde, som kunne tale derfor, og som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, da de ere indlysende nok, er der en særegen Grund, som vedkommer Retsplejens egen Tarv, nemlig at der i en By som Viborg neppe